

NONA CIOBANU:

UN TEATRU FĂRĂ COMPLEXE DE INFERIORITATE

Festivalul internațional de la Edinburgh, desfășurat în acest an între 16 august și 5 septembrie, i-a avut ca invitați și pe câțiva studenți ai Academiei de Teatru și Film din București, constituiți într-o trupă ad-hoc, sub conducerea colegei lor Nona Ciobanu, studentă în anul III la Regie teatru, clasa Silviu Purcărete - Dan Micu. Pentru noi, cei de la teatrologie, care avusesem prilejul să vedem cum s-a montat acest spectacol, plăcerea și mândria cu care colegii noștri povesteau la întoarcere despre succesul celor șase reprezentații nocturne susținute de ei, la Galeria Richard Demarco, n-au fost chiar atât de surprinzătoare. Mai șocantă a fost în schimb declarația Nonei Ciobanu, potrivit căreia "Festivalul de teatru de la Edinburgh nu ne-a creat complexe de inferioritate." De aici a și început, de altfel, discuția noastră.

- Când spui că n-ați avut complexe de inferioritate te referi la modul vostru de a face teatru sau la participarea propriu-zisă la festival?

- Și la una, și la alta. Teatrul, în general, nu se poate face cu timiditate, cu complexe de inferioritate. Iar teatrul românesc, în special, n-ar avea de ce să le aibă, tocmai la Edinburgh, unde, în ultimii ani, a obținut succese răsunătoare. Pe de altă parte, trebuie să-ți

spun că fascinația marelui festival s-a spulberat uimitor de repede când, la fața locului, am fost și spectatori, și multe spectacole pur și simplu ne-au dezamăgit, fiind la limita dintre artistic și kitsch prin incoerența mijloacelor și excesul nejustificat de efecte scenice.

- Și în acest context, cum a fost primită participarea voastră?

- Noi am pornit de la prelucrarea lui Eduard Covali Tinerete fără bătrînețe și viață fără de moarte. Am lucrat spectacolul împreună cu șase studenți din anul III, de la clasele de actorie conduse de Grigore Gonta și Dem Rădulescu. Ei sînt Ioana Abur, Tatiana Popa, Daniela Tapalagă, Iulian Bălătescu, Lucian Ifrim și Ionuț Pohariu. Lucrul cu ei, de multe ori tensionat, a dus, prin provocări reciproce, la improvizații bazate pe diferite teme ale basmului. Astfel, povestea a început să prindă contur, să aibă coerență, să devină simplă și în același timp complexă. Premiera a fost pe 17 august 1992, reprezentînd pentru cei mai mulți dintre noi un debut pe care, cu siguranță, nu-l vom uita ușor.

- Cum a fost, deci, la festival?

- Chiar dacă, așa cum spuneam, n-am avut complexe de inferioritate, emoțiile au fost

foarte mari. Și a fost greu și pentru că tot noi a trebuit să ne ocupăm și de treburile administrative. Realizarea afişelor, a programelor de sală, traducerea lor în engleză și multiplicarea lor ne-a dat multă bătaie de cap. Aș zice însă că și satisfacțiile au fost la fel de mari.

- Se poate vorbi și de succes la public?

- Da, cred că s-ar putea vorbi și de un succes la public. Deși s-a jucat în limba română, spectatorii britanici au fost fascinați de povești. Bariera lingvistică a fost depășită, lăsându-se friu liber imaginației. Stilizarea mișcărilor și simplitatea decorului au dus la o mai mare concentrare pe cuvânt dar, paradoxal, fluctuațiile textuale au fost sesizate cu finețe chiar și de spectatorul străin. Trecerea din realitate în ficțiune, din persoană în personaj, facilitată de utilizarea jocului, care a stat la baza concepției acestui spectacol, a "forțat" evident imaginația publicului.

- Judecând după aprecierile generoase dar și analitice ale presei străine, se pare că ați depășit criza ficțiunii, le-ați redat spectatorilor puterea de a se rupe din cotidian pentru a-și imagina lumi paralele, mitice. Cronicile publicate în ziare britanice de prestigiu, "The Guardian", "The Independent", "The Scotsman", subliniază faptul că simplitatea mijloacelor folosite în spectacol duce la impresia de mit, de început, de realitate neviciată. Astfel, Tom Morris, în "The Independent", accentua faptul că "orchestrarea perfectă a grupului de actori și viziunea regizorală clară au dus la generarea unei atmosfere proaspete în fiecare scenă". Iar Michael Billington, cunoscut pentru aciditatea criticii sale, recunoștea cu plăcere că "studenții români au căpătat forțe magice, transformându-se fără pic de efort în cai, păsări sau monștri"... Cum ați ajuns la această performanță?

- În ciuda faptului că timpul de pregătire pentru festival a fost extrem de scurt, entuziasmul actorilor și talentul lor i-au ajutat să realizeze aceste metamorfoze uimitoare despre care se scrie și în presa britanică. Nu e de trecut cu vederea faptul că impactul spectacolului a fost puternic și datorită calității publicului, oameni de teatru importanți fiind invitați ai domnului Ion Caramitru la fiecare reprezentație. Înaintea criticilor străini, spectacolul a fost văzut, în repetiții ce-i drept, și de oameni de teatru români între care Silviu Purcărete, Victor Rebengiuc, Dan Jitianu, Cristina Dumitrescu, Marian Popescu, ceea ce, pentru noi, a însemnat foarte mult.

- Dar participarea la acest festival ce a însemnat, concret, pentru tine?

- Am văzut spectacole de tot felul, în care s-a mers de la texte clasice până la absența cuvintului, de la reconstituiri de epocă până la anularea costumelor și decorului. Desigur, mai aproape de felul meu de a vedea un text pe scenă au fost spectacolul grupului de dans al lui Mark Morris și cel dat de Royal National Theatre pornind de la un text adaptat al lui Lope de Vega (Fuente Ovejuna). Am remarcat în special simplitatea mijloacelor folosite în aceste spectacole, justificarea perfectă a unor efecte de scenă, esențializarea mișcării și, nu în ultimul rând, simplitatea decorului.

Dincolo de toate acestea, faptul că am simțit, măcar pentru scurt timp, pulsul teatrului în lume, a contat și contează pentru mine enorm. Ceea ce și explică, dacă vrei, lipsa complexelor de inferioritate și a timidității care te-au surprins.

RAMONA MITRICĂ
studentă anul III teatrologie A.T.F.

